

SZERKESZTŐI IRODA

Balmaz-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hórahelyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Legyenek mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlári cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Fegyverbarátság.

Kolozsvárt, a vigadó ódon falai alatt tegnap délelőtti elsőrendű politikai esemény folyt le.

Gróf Apponyi Albert a napon bontakozott ki az erdélyi részekben a nemzeti zászlóját.

A minő határtalan lelkesedést mutat Apponyi grófok az egybegyűléseire intézett fényes beszéde, a politikai szonoklatok mesteri, ép oly bizonyosra vehetjük, hogy a beszéd szétterjed Erdély bérlelkői polgárok szívében felbőszítve gondolata: Ez az a férfi, a ki megjelentésére régóta vár a nemzeti zászló, a ki hívta a nemzeti zászlót, a ki hivatva van, hogy a nemzet egén felragyogjon a boldogulás, az előrehaladás, a nemzeti megerősödés napját!

Pár nap alatt Erdély szerte szétterjedt a lapok Apponyi gróf mesteri szonoklatának szövegét, és a jó hazalukki gyönyörűséggel és ébredő reménnyel fogják olvasni a nagy államférfi fényes tehetségeinek s orvoldogító politikájának megnyilatkozását.

Apponyi gróf politikai igéi belek magukat a jobb és nemesebb lelkebe, s a beszéd hatása alatt a majdoldók lelkükben a jövő, a szabadság, a boldog, az erős Magyarország vágya képe.

Egy providenciális férfi, egyike az államférfiak legnagyobbikának, tegnap az Erdélyi részekből, Kolozsvárra sereglett választó polgárok között.

Egy a jövőbe látó államférfi rajongott meg az erdélyi választó polgárok előtt a jövő Magyarország képét. Apponyi gróf a valódi, a tisztaság, a biztató nemzeti politikának tegnap ékes szava és meggyőző magyarázata.

Mindenki, a ki jelen volt érezhet, hogy Apponyi gróf ajkairól a mély igazság, az őszinte meggyőződés és a mély bölcsesség szava hangzott el. Aki megijodott és bűbajos beszéd hallott.

Az éledő nemzet reményei nyertek új erőt a fényes politikai meggyőződéséből.

Uj korszak kezdő pontjának tekinthető a nemzeti párt kolozsvári gyűlése.

Ennek a zászlóbontásnak politikai jelentőségét emeli az a szövetség, a melynek tegnap a nemzeti és a párt közötti formászerűen is meggyőződés.

A 48-as párt egész önzetlenséggel állt fel segédkezését a nemzeti párt mindennél, ahol a közös ellenállásnak és szövetségnek utján lement várt a politikai küzdelektől.

Az a hitünk, hogy a nemzet függetlenségét a kibontott zászló alatt, vállvetve fognak veltünk megküzdeni, Magyarország jogai, nemzeti érdekei mellett, a kormányt a közös ellenség ellen.

A jövő előttünk áll. Most az a feladat, hogy azt megteremtési.

Az ellenzék győzelme.

Kolozsvár, decz. 14.

Tegnap tartotta meg a nemzeti párt gyűlését Kolozsváron; tegnap délután meg nyilvánosan elveik fentartása érdekében a fegyverszünet a 48-as párt és a nemzeti párt között. A szövetségnek ez a gyűlése, a nemzeti pártnak ezen megalapozása Kolozsvár minden körének olyan politikai érdeklődése mellett történt, hogy az a rohamos hódítását, hogy az ellenzék rokonoszenes fogadtatását többé nem lehet.

De nemcsak Kolozsvárt volt általános érdeklődés az ellenzéki elvek mellett, hanem Kolozsvár városa vett részt.

az ellenzék diadalmas szervezkedésén, hanem kiterjedt ez az érdeklődés Erdély minden részében; a szabad eszmék látkéte érvényre emelkedett a székelyek szívében és a Háromszék megyéből mintegy 80 székely választó jelent meg Kolozsváron, hogy tanuja legyen annak a magasított fegyver-szövetségnek, melyet a két ellenzék egy közös ellenség megsemmisítésére kötött.

Délelőtt 10 órakor már óriási közönség tolongott a redoute körül. Háromgyed 11 órakor a Vigadó kapuköze a szó teljes értelmében összezsúfolt emberekkel volt tele zsúfolva elannyira, hogy lehetetlen volt a terembe felhatolni, de lehetetlen volt az udvarra kijutni is. A kik ez idő alatt érkeztek, azok az eltiprás veszélyének tették ki magukat. Ekkor érkezett meg Bartha Miklós, ki átható hangon szólította föl a tömeget, hogy vonuljanak el a bejárat elől a vigadó udvarára, mert Apponyi gróf mielőtt a teremben beszélne, az udvaron levő közönség előtt is szólani fog.

Ekkor a közönség egy része kivonult az udvarra, de a nagy rész még mind a kapu között tolongott és mindenkép a terembe akart jutni, a mi ekkor már minden zugban szintén zsúfolásig tele volt. A karzatokat előkelő női közönség foglalta el teljesen.

Pont 11 órakor jelent meg Apponyi a vigadó nagytermében s a közönség riadó tapsai között lépett a szónokok számára készített pódiumra. Ezalatt kívülről behangzott a terembe az alatt tolongó tömeg türelmetlen lármája, a kik Apponyit kívánták hallani.

Ekkor Apponyi Albert a közönséghez fordulva a következőket mondotta:

Milyen tisztelt közönség! A mi nagy örömrünkre felelt megpő és nagy érdeklődés mutatkozik ezen gyűlés iránt, hogy a közönség igen nagy része a teremben nem tud elférni és ellepi az egész udvart, s minthogy az a cél, hogy elveinknek minél tágabb körben gyűjtünk híveket, s minthogy nem akarom, hogy a jöndulat hazafias felbuzdulásból összegyűlt közönség, a mely a hely szűke miatt itt nem férhet el, ne nyerve a szellemi táplálékot, méltóztatnak türelmemmel lenni, hogy első sorban azokhoz forduljak, a kik könn vannak, s azután térjek vissza a terembe.

Mintán Apponyi ismét visszatért, Bethlen Gábor gr., mint a nemzeti párt előkészítő bizottságának elnöke a következő szavakkal nyitja meg a gyűlést.

Bethlen Gábor gr. beszéde.

„Nagy horderejű politikai kérdést és talán az erdélyi történelemben kiszámíthatatlan következményű munkát kívánunk végezni, midőn számosan egybegyűltünk, hogy kibontsuk a nemzeti párt zászlóját és sorakozzunk alá. Akkor, midőn a gyűlésben jelen látom a Királyhágón inueni számos vármegyék kitűnő és jeles férfait, nem kétkedem, hogy a célt elérjük. problemati, kussá illetőleg csaknem közmondássá vált hogy erdélyi képviselők nyújtották a kormányt az a phalanxot, a mely a kormányt a közérzettel szemben is megtartotta. (Egy hang: Fájdalom így van!) Ezt először védtek, később szokássá vált, mert könnyebb kormánytámogatónak lenni, mint ellenzéknek. (Igaz!) Hogy ma eljöttnek látják az erdélyi részekben az időt arra, hogy változtatni kell okvetlen, nagy sérelem kellett, hogy essék az erdélyi érzelmeken, nagy indoknak kell lenni, hogy a bizalom csökkenjen, a melyet erősen éreztünk a szabadelvű párt iránt. (Ugy van!)

Es, hogy vissza menjek egy epizódra ezelőtt körülbelül 18 évvel méltóztatnak tán emlékezni, hogy Erdélyben egy erdélyi pártot akartak alapítani. En nem csatlakoztam a mozgalomhoz, nem is lett belőle semmi azért mert mindig jobb időt reméltek az illető urak, és felfejtették az indokokat, a melyek őket arra vezérelték, hallgattak és megmaradtak a régi pártállásban. Hiszen ha visszamelekeznek a an időkre épen a miniszterelnök volt a belügyminiszter. Erdélyben a censuselzállítása reánk nézve okvetlen válságos lett volna. Ugyancsak Szapáry belügyminisztersége alatt elé jött az erdélyi vármegyék feloszlása. Ki ne emlékeznék vissza a veszélyre, hogy ezredéves vármegyéinket akarták floszlalni. (Igaz.) Hogy benünk felbőszít az elégtelenség arra számos okunk lehet és ha támogattuk a szabadelvű pártot okvetlen rá kellett jönnünk, hogy a szabadelvű párt eredeti elrendelését elhagyta azt az utat, a melyen haladt és vak támaszává vált és eszközévé egy öntudatlan kormánynak. (Igaz.) Ilyen körülmények közt legnagyobbideje volt, hogy felbőszítsuk.

Nem csatlakozhatunk szerinten más páthoz, mint a nemzetihez. (Eljenzés.) Megmondom miért, hogy egy elvi jelentőségű ellenzékeskedést folytassunk, arra idők nincsenek.

hazánk érdeke azt nem engedi, mert ha mi most is elitélendőnek tartjuk a politikai irányt, azt azonnal megváltoztatni kívánjuk tisztelt választó polgárok bennünk lehet aspiratio, lehet óhajtsd a nemzeti párt mérsékelt irányánál fogva is közelebb állhat rendes körülmények közt a többségre jutáshoz, mint valamely más párt. (Helyeslés.)

Szónok ezután kijelentvén, hogy a diadal érdekében a többi ellenzéki pártokkal is szövetkezni kell hiszi, hogy kifejtette a célt a melyre egybegyűltünk s a gyűlést megnyitván felszólítja Concha Győzőt a párt vezérének üdvözlésére.

Concha Győző, üdvözlőlvén a pártvezért elmondja, hogy szabad nemzetek hatalmát mindig azok közvéleménye tartja fenn. Ennek a közvéleménynek előkészítése nem csak a parlamentben, hanem a választók körében is szükséges egy egészséges politika létrehozására. Üdvözlő a vezért, hogy a haza érdekeit a választók körében is eszközölni elfáradt hazánk minden részében. (Helyeslés.)

Nekünk az ország erdélyi részében különösen szükségünk van arra, hogy a közvélemény minél inkább felvilágosítottassék arra nézve, hogy mi szolgál a nemzetnek javára, mert eddigelé hagyományos volt, hogy a hatalomnak kell a közvéleményt csinálni. Ily felvilágosítás nem élhetünk tovább. Üdvözlő a vezért, azért is, mert a magyar közvéleménynek évek óta világító oszlopa és tisztázódásának erkölcsi tartalmában gazdagabbá tételének, különösen pedig nemzeti érzületben való erősítésének fő előmozdítója. Hogy világító ereje azoknak is szolgált, a kik hozzá ugyan nem mertek csatlakozni, de cselekedeteik nemességét és eszüközeinek lovagiaságát soha nem tudhatnák.

Mondják, hogy Apponyi kalondos politikát folytat, s a nemzetet is magával ragadja. Hát vajjon, ha ez a politika kalondos, mi volt akkor Szchenyi, Deák és Andrási politikája! (Igaz! Ugy van!)

Ezek nem meglevő állapotot javítani, hanem egy meglevőt elvében megváltoztatni törekedtek. (Ugy van!)

Hogy a vezér a törvényes alapnak védelmére fordította össze erejét, s midőn a fennálló állapotnak, átalakítására tette megjavaslatát, új javaslatot tett, melyet föleragadt az uralkodó párt (Igaz!) és most, hogy eszméit átvette nem kalondos politikát üz. Ha a magasztos és őszint politikakalondos, mi nem tehetünk mégis másként — így végzi szavait — minthogy a nemesség, önzetlen és magasztos politikát követünk és ezért üdvözlünk téged, ki ezzel a politikával jöttél és a kit hozzánk isten hozott. (Zajos eljenzés.)

Concha győző üdvözlő beszéde után Apponyi Albert gróf lépett elő a közönség tapsai mellett. Apponyit nemcsak nagy tehetsége és kiváló képzettsége, de rokonszenves férfias alakja s organumának zengetessége is egyik legszivesebben látott és hallgatott szónokává tették az országnak. Szófüzése még a beszéd hevében is correct s eszméinek kifejezésére ritka szóbőséggel rendelkezik. Mikor magyaráz egy kezében tartott ceruzát emelget a levegőben; mikor lelkesedik és lekiesíteni akar, jobb kezével előre gesztál s hangja kellemesen csendül; mikor haragszik öklöire fogja kezét, hangját felemeli és érve halomra döntik a szemfényvesztő politika délibábjait. Mikor lecsillapult a közönség üdvözlő tapsa: Apponyigróf a következő nagy figyelemmel hallgatott beszédet tartotta:

Apponyi Albert gróf beszéde.

Milyen tisztelt választó közönség, mélyen tisztelt polgártársak és elvtársak! A mint a tisztelt szónok ur igen helyesen fejté ki, nem kalondos, nem délibábos, nem ábrándozó politikát jöttünk életetni önk körébe; ábrándos, kalondos délibábos politika csak azok szemében lehet, a kik az utilitarismus és opportunismus politikai betegségebe elcsúsztek. (Helyeslés.) phrazisnak neveznek minden ideális érzést, minden lendületet, a mely pedig ha egy nemzetnek lelkéből, szívéből kiválk, akkor a számító ész is átokká válik e nemzetre. (Elénk helyeslés.)

A mit képviselni jöttünk önk körébe, azt éveken át tartó működésünkben és legújabbban elnevezésünkben is kifejezésre juttattuk; azaz a mi tulajdonképen magától értetődik, a mi az államnak öncélja, nemzeti léteinek, mint minden nemzetnél legmagasabb céljának természetéből önként foly, azt jöttünk hirdetni önk közt, jöttünk terjeszteni önk közt azért, hogy mélyebb gyökereket verjen szívünkben: jöttünk hirdetni nemzeti politikát. (Elénk eljenzés.) Tehát tisztelt polgártársak, azt mondják nekünk ellenfeleink a kormánypárt soraiból és kormányférfiak is, hogy ők is nemzeti politikát csinálnak (Egy hang: Látjuk!), csak hogy ők tettekkel, mi pedig csak szavakkal.

Először is tisztelt polgártársak, a közönségtől és annak ítélő képességétől és észbeli állapotától a legalacsonyabb fogalmok lehet azokrak, a kik egy ellenzéknek az

zal vádolnak, hogy csak szóval működik. Vajjon hol látott ember ellenzékét, a mely anélkül, hogy a cselekvés eszközei kezében jettek volna, mégis cselekedett volna. De határozottan komikus a szembeállítás azon férfiak részéről, a kiknek kezében van a cselekvés eszköze, a kiknek kezében a kormányhatalom, befolyás, parlamentarista többség, szóval minden, a mi a cselekvésre szükséges és a kiknek egész működése két hosszún éven át egyebet nem mutt fel, mint a tervezgetéseknek és kudarcoknak egész sorát. (Elénk helyeslés.) Tehát tisztelt polgártársak azért hivatkozhatnak, nem tagadom, a mi tisztelt ellenfeleink egyes oly tényekre, a melyek jogosultságokat arra, hogy nemzeti politikát követnek, igazolni látszanak. Hiszen történtek egyes idővű intézkedések a nemzeti megerősödés iránt és ezeket mindig készséggel támogattuk és támogatni fogjuk ezentul is.

Ilyen intézkedések a kisedővás létrehozása több intézkedés gazdasági téren, melyeket mi is helyeslünk. Az a nagyon szerény körben mozgó akció, a mely a néptanítók sorsán akar javítani. Igen, ezen dolgok tartoznak egy nemzeti politika kebelébe, de nemzeti politikának nevezhető-e az a politika, a mely csak egyes töredékeket mutat fel, a mely a nemzeti céloknak csak némelyiket iparkodik megvalósítani és a nemzeti célok egész kategoriája előtt tilalom fátat lát, melyeken átélgni nem szükséges, a mely a magyar állam tekintélyének, méltóságának és egyszerű elismerésének érvényét nem tud szerezni, a közös intézmények egész területén. (Igaz! Ugy van!)

Nemzeti politika nem az, a mely egyes t-ljes intézkedéseket tud felmutatni, nemzeti politika az, a mely a nemzeti és állami életnek minden ágára kiterjed, a mely nem ismeri az állami életnek azt a részét, a melyet nem akar nemzeti tartalommal áthatni, a mely nem áll meg az életnek semmiféle külső tilalma előtt és a melyet nem bánt semmi belső gyengeség. (Elénk eljenzés.)

A nemzeti politika egy egész, valamint a nemzet is csak egy egész lehet. (Igaz! Ugy van!), valamint elszakadt néplőrészek nem képeznek nemzetet, ugy elszigetelt nemzeti irányú intézkedések nem képeznek nemzeti politikát. (Zajos eljenzés és taps.) és ezt tisztelt polgártársak, ezt az alapvetést, mert hiszen erre alapított az a jogomat, mellyel önkkel szembe lépek, fáradságot, szenvedést nem kimélve, igyekeznem fogok, hogy érvényre juttassam. (Eljenzés.)

Hogy a nemzeti politikának mi a végcélja azt talán kifejtetni se szükséges, a nemzeti politikának végcélja a magyar nemzeti egységnek megállapítása, megerősítése és megvédelmezése, az ennek megfelelő magyar állami tekintélynek sziklaszilárd talajra helyezése. (Eljenzés.) Ez az egység és ezt ki kell mondanom az idegen ajku polgártársak sérelme nélkül, másnak mint magyarnak nem nevezhető e hazában. (Eljenzés.) E cél felé kell convergálni minden akciónak, e cél felé törekvéstől kell áthatva lennie minden conceptionnak, s e cél elérésére irányzott tevékenységnek nem szabad megállani semmi oly akadály előtt, a mely csak a politikai kormány képesség talán csak a kényelemnek a hatalom kegyeinek elvesztés, de nem a nemzetnek.

Ennek a politikának két fő postulatuma van, ennek szükségé van erős állami szervezetre oly állami szervezetre, a mely kifelé kétségbe nem vont senki által megtagadni nem merészt és elismert, a mely befelé minden olyan mozgalmat megfékezeni és megsemmisíteni tud, a mely a nemzeti és állami egység szétbontására céloz. Ez csak egy feltétel, mert a szervezet magában véve csak üres keret, ennek betöltéséhez támogatáshoz, élettel való ellátáshoz, biztosított működési képességéhez és fennmaradásához szükséges, hogy legyen megtöltve nemzeti erővel, szabad nemzeti léttel, annak minden ágával. (Eljenzés.)

Ennek a nemzeti életnek első kelleke a politikai szabadság tiszteletben tartása, mert az a kormányhatalom, a mely az állami szervezet csúcspanál, a mely annak mindennapi cselekvéseit és áll nyilvántartásait képviseli és kezeli, ez nemzeti csak addig lesz, a nemzeti erőnek a nemzet fenntartásának s megszilárdításának eszköze és szolgálja csak addig lesz, míg magának a nemzetnek meghamisíthatlan többségétől függ. Míg magának a nemzeti értelemnek, nem más hatalomnak lesz lételményese (Helyeslés) csak akkor, hogy egy szóval kimondjam, ha a parlamentarismus követelményeit apolja, a melyeket nem a többség uralma képez, mert ez annak következménye, ha tehát ez az alap biztosítva van csak akkor van biztosítva az is, hogy az állami hatalom mindig nemzeti célt szolgáljon, de maga a nemzeti akaratnak legfőbb nyilvánulása, a törvényhozásnak összealkotása és a törvényhozás bélyege által a kormánynak meghatározása, mindez nélkülözti a biztosságot, ha a szabadság csak a c-sucson kezdődik: elképzelhetetlen. A szabad nemzeti életnek, a látkéte férfias életnek, annak az anyaföld talaján kell kezdődnie, annak a községekben és megyékben jól organisált nemzeti életnek, a melynek talaján kell gyökereznie.

(Helyeslés.) Jól tudom tisztelt polgártársak, hogy vannak itt, a kik nem értenek mindenben egyet velem, de én zászlómnak egyetlen részét sem göngyölitem be. (Eljenzés.) Tisztelt polgártársak jól tudom, hogy mi a nemzeti egységnek jól megfelelő állami szervezet érdekében a tisztviselő kinevezésének elvét elfogadjuk, de ezt mindig összeköttetésbe hoztuk az erőteljes önkormányzati élet fejlesztésével, a választási elvnek a községi és városi életben való sértetlen fenntartásával, a megyei hivatalos apparátussal szemben való ellenőrzési követelményeknek pedig minden követelményeknek pedig minden követelmények szerint kívánható, a polgároknak jobb biztosítékát a valódi körülhatárolása, mert sohaose volt célunk, hogy az állami szervezet megerősítése címén pillanatnyi hatalmi érdekek szolgálatára a nemzet mintegy lelketlen, életétől megfosztott tömeg ki legyen szolgáltatva, hogy a nemzet testétől elszakított bürocraticus önkénynek legyen kiszolgáltatva. (Elénk helyeslés) az egészséges nemzeti élet biztosítására szükséges az öntevékenységek minden ágának fejlesztése és felkarolása.

Tisztelt polgártársak! sokszor hallottuk említeni azt, hogy az újabb időben van egy ferde irányzat, a mely abban nyilvánul, hogy az emberek mindent az államtól várnak. En megengedem, hogy ez ferde irányzat csak, hogy gyakran a ferdeségnek hangzatosata azok részéről történik, a kik, mert a kormény polczán tehetetlenek, tulajdonképpen azt akarják vagy legalább úgy értelmezik, hogy az állam nem mindent hanem semmit se nyújtson. Ha ilyen irányban visszacsúszás nem történik e mondással elismerem, hogy ferde irányzat ha a közönség mindent az államtól vár. De ez irányzatnak van nálunk egyloális elfajulása, t. i. hogy mi mindent nem az államtól, hanem a kormánytól várunk. Nem általános állami intézkedéstől, hanem a kormány kegyeinek elnyerésétől a kormánynak tett politikai szolgálatoknak az önálló meggyőződés feloldozása fejében nyerendő igazgatási kedvezménytől. (Elénk helyeslés) mert tisztelt közönség az ezen intézkedésekkel való megalkuvás képezi a nemzeti politika ellentétét és a jelenlegi kormánypártuszer egyik legveszedelmesebb nyilvánulását. Ezzel szemben én azt álított, hogy nem csak a politikai önkormányzat, de az egyházban, az iskolában, az egyesületi életben, az önálló tevékenységben, az államnak következő elvi álláspontokra kell helyezkednie: Itt mindentütt kérelmetlenül szembe kell szállani szükséges megsemmisíteni minden törekvést, a mely a magyar nemzeti egység követelményeivel ellentétben van. Az államnak a szabadság oltalma alá kell helyezni minden törekvést, a mely az állami és nemzeti egység követelményeivel compabilis. Az államnak fel kell karolni az egyház, iskolai, egyesületi és egyéni tevékenység körén minden törekvést, a mely segédkezt nyújt az állam hatalmának és a nemzeti feladat megoldásának a melynek megoldása az állam segédkeztől soha soha sem lehetséges, legkevésbébb Magyarországban. (Igaz, ugy van.) Igenis tisztelt polgártársak itt zárjel között egy igen veszedelmes themát említek, melyet az erdélyi különleges érdekeknek szoktak nevezni. (Halljuk!) Ez a megőrzés, kiteszem magamat annak, hogy azt mondják, erdélyi talajon lévén, az erdélyi párticularismussal kacérkodnak az országos kortes vezér. En semmiféle párticularismussal nem kacérkodom, soha párticularis értelemben nem szólok, mikor az erdélyi érdekeket érintem; mert én azokat mindig úgy fogom fel és abban az értelemben akarom előmozdítani, hogy azok nem az igények valamely részének nyújtott külön kedvezményeket képeznek, azok nem állanak egyébben, mint a magyar állam és nemzet általános érdekeinek megőrzésében, a melyek e területen előtérbe nyomulnak és e területen óvandók meg mert itt vannak leginkább megármódva. (Elénk eljenzés és helyeslés.) Ez ekkor azt mondom, hogy ezt csak röviden érintsem, hogy az erdélyi magyar birtokos osztály, a mely a magyar állami és nemzeti eszmének hű öre volt évszázadokon át, megőrdemli, hogy anyagi érdekei felkaroltassanak, hogy kormányzatunknak feladatát képezze a gondoskodás arról, hogy bizonyos intézetek működése, a mely működést nemzetiségű céllal kötnék össze, kellőn ellensúlyoztassék, hogy az erdélyi lakosság megm-ntessék annak pusztító ölelésétől, a hátrászóli vidékek egyházait és iskoláit fenntartassanak a melyek a magyar állam megtartásának kellekei. Ha én ezeket mondom, akkor párticularismust nem követek, valamint nem követ az a vezér, a ki várának legényeket többtornyába kettős őrséget helyez. (Hosszszantartó eljenzés és taps.)

Tisztelt polgártársak! ekként a nemzeti politika célját, annak fő kellekeit rövid vonásokban, önk elé állítottam, ezek a fő kellek, hogy ismétlem abból állanak, hogy erős állami szervezet legyen kifelé és befelé, erő, látkéte nemzeti életnek biztosítása éb-resztése, vezete az állami és nemzeti célokkal homogen irányban. Most ez az a mérték a melyet a kormány tevékenységéhez alkalmaznunk kell, ha tisztába akarunk jönni az iránt, hogy a kormány politikáj megőrdemli-e a nemzeti politika nézet. Kezdjük az

Beszédére Apponyi Albert
 lett az erkélyről az ő érczés, rokonszer-
 nyerő hangján. Megköszönte a köz-
 szolgálatot, és a közönségnek a

nk, a helyett, hogy a nép érdekeit közvetlen szemléletből figyelnek és ismernék meg s ennek javára tennének.

Rámutatott ezután a választásoknál a kormány által elkövetett erőszakoskodásokra és kiátkozott a választó polgárok becsületére kikötött feltételre, hogy mellék érdekek, nagy befolyás által a nemzeti ügytől magukat eltorzítottatni nem engedik.

Beszédét hosszas megújuló éljenzés követte, mely után a polgárság Horváth Gyulát a Magyar Hírlap népszerű kiadó szerkesztőjét öhajította hallani. Horváth emelvényre lépve üdvözölte a közönséget, kiátkozott az Apponyi gr. által elmondottakra s szívőkre kötötte, hogy azokat véssék emlékeztükbe.

A közönség hívására Beöthy Ákos szólott még a hallgatósághoz több oldalról megígátva a nemzeti párt intencióit.

Beszéde szintén hatást keltett és többen lett megéljenzeve.

A menet ezután zeneszó mellett a magyar utcán végig a trencsintérre vonult vissza, szép rendben, hol a fáklyákat előlta dívonult.

*

A fáklyás menetben részt vett közönség 6-8 ezerre lehet tenni. Kétharmada intelligens elemekből állott. A Wesselyi ház előtti tért s a járdákat jobbra a nők foglalták el, kik szívesen hallgattak Apponyi gróf rokonszenves megnyerő hangját.

A óriási gyülekezet dacára sehol a legkisebb rendetlenség vagy zavar sem merült fel, az összegyűlt lelkesült közönség a mily szép rendben gyülekezett ép oly zavartalanul és nyugodtan oszlott el.

A rendezés körül nagy buzgalmat fejtettek ki Boross Lajos és Merza Lajos.

Közvacsora.

A nemzeti párt szervezkedő gyűlése alábbol tegnap este a városi vigadó nagytermében mintegy 260 terítéssel közvacsorát rendeztetett Apponyi Albert gróf tiszteletére.

A vacsorán megjelent a nemzeti párt és 48-as párt előkelősége, a vidékről egybeesereglett pártívek, számszerint, mintegy 250-en.

Az első felköszöntőt gróf Bethlen Gábor pártelnök mondotta gróf Apponyi Albertre, viharos tetszést és percekig tartó lelkes ovációzt intézve fel hatásos beszédével.

Apponyi Albert gróf rögtön válasza ékes szavakkal és nagyszabású beszédében fejtegette Magyarország politikai hivatását, jövőjét, s ama politikai elveket, melyek szerint Magyarország boldogabb jövője megteremthető. Poharat a 48-as párt, Ugron Gáborra és Bartha Miklósa ülti, a társaság viharos éljenzése és tapsai között.

Bartha Miklós mondtott erre nagyszabású és politikai fontosságú beszédet, melyben a nemzeti párt és 48-as párt fejrverbarátságát, mint politikai szükséglet hangoztatva, készséggel ajánlotta fel műveltségét a nemzeti pártnak s hangsúlyozta, hogy a 48-as párt kész Apponyi gróf vezérlete alatt küzdeni Magyarország függetlensége és boldogabb jövőjéért.

A felköszöntő után percekig tombolt a lelkes társaság, s Apponyit és Barthát tiszteletesen éljenzte.

Benel Ferencz a 48-as párt kolozsvári elnöke hatásos beszédében köszöntötte fel Apponyi grófot a párt nevében hosszas éljenzés között.

Horváth Gyula érdekes politikai fejtegetések kapcsán Beöthy Ákosra, mint Beöthy Ödön egykori erdélyi kormánybiztos mellő fia; dr. Tutsek Sándor ügyvéd dr. Groisz Gusztávra, mint a nemzeti párt kolozsvári képviselőjelöltjére mondott hatásos felköszöntőt.

Horváth Gyula gróf Apponyira, — mint a ki dr. Groisz Gusztávot felfedezte a nemzeti párt részére — mondott hatásos felköszöntőt.

Erre dr. Groisz szólalt fel, s kijelentve hogy a képviselőjelöltséget elfogadja, ha megválasztatik mindenekben meggyőződése szerint fog a nemzeti érdekek javára szolgálatot tenni a hazának. Poharat a nemzeti párt emeli általános helyeslés és tetszés között. Linder György képviselő két táviratot olvasott fel, melyben több magyarországi választó polgár melegen üdvözli a párt gyűlést s fejezi ki csatlakozását. Beszéde további folyamán poharat Horváth Gyulára emelt, mint kinek a pártgyűlés szervezése körül legtöbb érdeme van.

Beöthy Ákos lelkes és nagy tetszést keltő beszédében Erdély polgáira írtott poharat Bartha Miklós Gr. Bethlen Gábor mint az Emke elnökét köszöntötte fel viharos éljenzés mellett.

Végül Apponyi Albert gróf mondott

gyűjtő beszédet, azon reményét fejezve ki, hogy a nemzeti párt politikája mellett tanúsított lelkesedés nem enyészik el nyomtalanul, hanem az elhatározó pillanatokban is tetten hevíti a polgárokat. A társaság Apponyit éltetve 11 óra után oszlott el. A vacsorán felszolgált ételek jó minőségűekkel általános tetszésben részesültek s dicsérték Frankisné konyháját.

Politikai hírek.

Pártszervezkedés. Mint Bpestől értesitenek a nemzeti párt tegnapi Szolokon is tartott szervezkedő gyűlést, melyen Hock János országgyűlési képviselő vett részt.

A konzuli bíráskodás szabályozásáról szóló törvény végrehajtása tárgyában most készülnek az igazságügyminiszteriumban a szabályrendeletek. Csak e szabályrendeletek végleges megállapítása után, a mi valószínűleg még huzamosabb időt vesz igénybe, törtenik meg a törvény életbeléptetése és akkor fog Konstantinápolyban felállítani a konzuli főtörvényszék.

A képviselőház közgazdasági bizottsága szombat este a Németországgal, Olaszországgal, Svájcjal és Belgiummal kötött kereskedelmi szerződéseket mint letárgyalta és, változtatás nélkül el is fogadta. A képviselőház hétfőn ülést fog tartani, a melyben a szerződések becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatok tárgyában a bizottság jelentését beterjesztik és így a szerződések tárgyalása a jövő hét csütörtökén meglesz kezdetű. A »Bud. Korr.« szerint valószínű, hogy e tárgyalás három ülésnél többet nem fog igényelni.

Id. Horváth Mihály bucsuja.

D.-Szent Márton decz. 12.

Megható és impozáns módon nyilvánult szombaton K.-Küküllő megye tekintélyes birakosságának szeretete és bizalma volt főispánja id. Horváth Mihály iránt, aki alig hat hónap alatt vármegyéjének minden fiát anynyira meg tudta nyerni tapintatosságával és kiváló modorával, hogy a bucsusáv utolsó perceiben egy valóban lélekemelő jelenet fordult elő.

Senki sem rendezte, senki sem csinálta és mégis, mielőtt Horváth Mihály felült volna a vonatra, a pályaházban a vármegye következő előkelő férfiai jelentek meg, még egyszer egy utolsó bucsú köszöntést mondtani:

Gyárfás Lajos, H. Gál Domokos, Thuróczy Dénes, Paget Olivér, Fekete György, Ismael Mihály, Csató Gábor, Antos János, Deár Ignác, Frits Rezső, Horváth Albert, Felszeghi Sándor, Jenei Jenő, dr. Hagel Nándor, Koncez Domokos, Horváth Ákos, Szántusz János, dr. Szabó Mihály, Lukács Béla, Fekete Pál, Földváry Ödön, Pekri Sándor, Pekri Gábor, Groisz Ottó, Kerekes Gábor, Végh Albert, Bokor Albert, Ürmösy Kálmán, dr. Schuller Frigyes, Kovácsy Jenő, Pongrácz György, Farkas Mór, Gyalai József, Szőnyi Á. pád, Szabó Gábor, Székely K. János, ifj. Nagy József, id. Nagy József, Bodi Mátyás, ifj. Trombitás József.

E díszes közönség nevében Fekete György üdvözölte a szeretett főispánt, kinek távozását őszintén sajnálja az egész vármegye.

Horváth Mihály könyvelt szemekkel köszöntötte meg e nemvárt kitüntetést s beszédében biztosította a vármegyét, hogy sohasem fog megszűnni, habár ezután, mint jökeztóna, K. küküllővármegye érdekeit szolgálja.

Hatalmas éljenzés volt a válasz ez igaz szívvel jött szavakra és a vonat elrobogott.

Id. Horváth Mihály is elmondhatja magáról: jöttem, láttam, győztem.

Az Emke igazgató-választmányi gyűlése.

Kolozsvár, decz. 14

Az Emke igazgató-választmányja rendszeres havi ülését szombaton délután tartotta meg a városház tanácstermében igen élénk érdeklődés mellett. Nemcsak a Kolozsvárt lakó egyesületi tagok vettek nagy számmal részt az ülésen, de a vidék is szépen volt képviselve. Jelen voltak: Gr. Bethlen Gábor elnök, Sándor József t. alelnök, főtitkár, dr. Török István, dr. Csarnátony Gyula jegyzők, gr. Béli Ákos, br. Jósika Samu, br. Bornemissza Károly, br. Bánffy Zoltán, gr. Bethlen Bálint, gr. Kornis Viktor, Ferencz József unit. püspök, Czöbel Albert, Gerő János (Seps-Szt.-György), Jankó János (Budapest), Horváth Gyula alelnök. Bartha Miklós alelnök, Betegh Imre, Ugron Zoltán, Albach Géza, Szavacsina Géza, Sigmund Dezső, Székely Miklós, Korbuly József, Hóry Béla, Szekula Ákos, Magyar Mihály, Lengyel Lajos (Erzsébetváros) stb.

Gr. Bethlen Gábor elnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy az igazgató-választmányba bevalasztottak: gr. Károlyi István és Rákósy Jenő. Mindkettő meglehetősen hangul-

ben köszöntötte meg az Emke figyelmét s örömmel vállalták el az igazgató-választmányi tagságot. (Ugy a gr. Károlyi István, mint a Rákósy Jenő említett levelet az »Ellenzék« annak idejében egész terjedelmében közölte.)

Ezután bejelentették az Emke egyik jölevőjének: Mannsberger Sámuelnek halálát. Az egyesület részvételrel emlékszik meg róla s övezgéhez részvétlratot fog intézni.

Felemlíti gr. Behlen Gábor azt is, hogy a budapesti Emke-választmány működése megcsappant s a tagok hiányosan látogatják az üléseket; ezen a bajon úgy segítette az egyesület, hogy az ottani választmányt átiratban felkereste és új egyéneket nevezett meg, a kikkel a választmány egészítse ki magát, hogy működését siker kísérje.

Még tárgysorozaton kívül Horváth Gyula indítványozza, hogy a br. Wesselyi Miklós emlékszóának a felállításához az Emke is járuljon bizonyos összeggel, mert br. Wesselyinek különösen az erdélyi részeket illetőleg nagy időkre szóló érdemei vannak. Horváth Gyula indítványát elfogadták.

Ezután áttért a gyűlés a tárgysorozatra. Dr. Török István olvasta fel a múlt november havi ülés jegyzőkönyvét, a mit észrevétel nélkül vettek tudomásul.

A jegyzőkönyv felolvasása után Sándor József t. alelnök főtitkár teszi meg jelentését és konstataálja, hogy nincs semmi ügyhátrálék. Ezután megemlékszik a fővárosi Magyar-egylet s más rokon-egyesületek mozgalmairól s végre örömmel jelenti, hogy a fiókok mindfelé lelkiismeretesen működnek és a tagdíjak szépen folynak be. Jelenti továbbá a főtitkár, hogy minden hó 12-én Emke estélyek rendeztetnek az egyesület javára. A színház pedig minden évben egy előadás jövedelmét szintén az Emkének adja. Meleg szavakban emlékszik meg Hajdu Mária békésmegyei honleányról, ki az egyesületnek igen szép vagyont hagyott pénzben és ingatlanban. Kolozsvár városa 5000 ftos alapítványából immár 3000 ftot lefizetett.

Főlemlíti főtitkár, hogy a Munkácsy által ajándékozott díszes oklevél sokszorosítása 1500 ftba kerül, de tekintve, hogy ilyen oklevélért a tagok egy ftot fizetnek, az egyesületnek pedig 50 krba kerül az 1500 ft bitosan megtérül.

Ezután Merza Lajos Emke főpénztáros t-tle magjelentést az egyet vagyonai állapotáról. A múlt hóban befolyt 1885 ft. Az egyesület pénzübeli vagyona 570,642 ft és 2 kr.

Merza Lajos jelentése után ismét a főtitkár Sándor József tesz részletes jelentést az Emke széles körű működéséről. Sándor J. tömör és tiszta képet mutató jelentésből örömmel győződhet meg mindenki, hogy az Emke aránylag csekély vagyonával mennyire üdvös, mennyi hasznos munkát végez és mekkora hazafias kötelességet teljesít a nevelés, a közművelődés terén. Sándor József lelkes buzgalommal sorolta fel a tárgysorozaton az egyet által segélyezett és fenntartott kisdíjakokat és az egyesület által adott ösztöndíjakat. Az egyesület minden irányban kiható tapintatos működése valóban csak olyan lelkes és odaadó munkásság által érhető el, mint a minőt Sándor József annyi nemes, annyi hazafias buzgalommal teljesít azon lelkes gárda élén, kik az Emkének büszkétől fogva fíradhatatlan gondozói voltak mindenkor. Titkár jelentése szerint a népkönyvtárak 1892 évi költségvetése 600 ft-ra nőtt.

Reményi Antal jogtanácsos beadványa került szövegére ezután. Reményi a katonai ténképek bírája hívja fel az egyesület figyelmét. E ténképeken egy a helységek, hegyek, folyók, térségek nagy részben hibásan vannak elnevezve, a mi nemcsak nemzetiségű, de katonai, illetőleg hadászati szempontból is káros és veszedelem. E tárgyra nézve Jankó János az egyesület vendége mondja el észrevételeit. A többiek közül felemlíti, hogy a katonai ténképek mennyi könnyelműséggel készülnek. Hogy az illető ténkép készítő katonai tisztnek tudatlan oláh-kalauzok mondják el a helységek, hegyek folyó stb. neveit — természetesen okból. Jankó tapasztalatait példákkal illusztrálja.

A főtitkár jelenti, hogy erre nézve felírt az egyesület a honvédelmi miniszternek és a belügyminiszternek. Az előbbi arra kérve, hogy a közös hadügyminiszternél hason oda, hogy a ténképek revidáltassanak, az utóbbi arra kérve, hogy a hivatalos közegeket utasítsa, hogy a ténképi helyek helyesen neveztessenek meg.

Jankó János azt ajánlja, hogy egyenesen a katonaság illető ügyosztályát keressék fel ez ügyben a hol biztos orvoslás remélhető. A gyűlés Jankó indítványát magáévá teszi.

Még néhány kisebb fontosságú ügyet tárgyalása után br. Bánffy Zoltán indítványt tesz az iránt, hogy az egyesület adjon ki egy hetenkint megjelenő néplapot, a melyben hivott írók adjanak népszerű hasznos ismeretterjesztő és vallásos dolgozatokat. A sokjózan argumentummal támogatott indítványt az irodalmi szakosztály elé fogják terjeszteni.

Több tárgy nem lévén 5 órakor elnök az ülést bezárta.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 14.

— **Az Emke első estélye** szombaton kitűnő jól sikerült. Nem nagy de igen kiváló társaság gyűlt össze. Pongrácz nyitánya után dr. Jankó János e fiatal kiváló tehetségű tudós szabad elő adása következett, mely »Kalotaszeg« néprajzi ismertetését tárgyalta.

Olvasóink emlékezni fognak dr. Jankó két afrikai utjáról írt s budapesti lapokban megjelent részében tudományos irányu részben tárczaszerű szellemes munkáira. Ugy afrikai, valamint európai nagy tanulmány utjára óriási nyilvissmerettel szerette meg azon kellekeket mely feltétlenül szükséges minden nagyobb eredményekre vágyó ethnographusnak. Kalotaszegről írt vaskoskos műve néhány nap alatt a közönség kezében leand meggyőződhetik bárki, hogy a nagy tudós Hunfalvinnak balála előtt két nappal e mű kefélenyoma tára mondott ama bírálat, hogy az »korszakalkotó mű« igaz. — Előadásában melegen emlékezett meg hű kutató társáról és segédjéről az estélyen, szintén jelenlévő ügyes nyelvész Czuczka igazgató tanítóról. Dr. Jankó után Gábel Györgyike k. a. egy rendkívül megnyerő külsejű magyarországi fiatal lányka éneklő Serly zongora kísérete mellett a »Szcizilii vecsernyét«, melyet a közönség élénken tapsolt meg, ugyszintén Bokros Gizella kisasszony és Fényi Gábor zongora duóját is. Ekkor következett aztán a fiatalságra nézve a legérdekesebb rész, a táncz, mely 2 óra utánig tartott. Ez első estély oly kitűnőleg sikerült, hogy a szezon Emke estélyei ezáltal teljesen biztosítva vannak.

— **Az 1848—49. orsz. erekllye-múzeum** igazgatóság holnap, decz. 15-én szokásos rendes havi gyűlést megtartja belmagyar-utca 47. szám alatt. A gyűlésre az igazgatóság összes tagjait tisztelettel meghívja. Kolozsvár, 1891. decz. 14. Deák Albert, igazg. elnök.

— **Kolozsvármegye** közigazgatási bizottsági ülése ma délelőtt folyt le, melyben majdnem az összes tagok megjelentek.

— **Gróf Apponyi Albert** tiszteletére dr. Groisz Gusztáv, a kolozsvári egyetem nagyhirű tanára ma d. u. 2 órakor fényes ebédet rendezett. Az ebédet részt vettek: gr. Apponyi Albert, Bethlen Gábor, Horváth Gyula, Miksa Imre, gr. Lázár Jenő, Bartha Miklós, gr. Bethlen Bálint, Pekri Sándor, Kovács Albert, Hollaky Imre, doktor Mály István Beöthy Ákos, Szacsai Sándor, dr. Dániel Joákhim, dr. Concha Győző, dr. Farkas Lajos, Szentkirályi Kálmán, Szabó Samu, gróf Bethlen Gergely, Benel Ferencz ügyvéd, Merza Lajos, dr. Groisz Béla, Vinczei Károly, dr. Berde Béla, s lapunk segéd szerkesztője. Az asztalfőn a házi asszony, dr. Groisz Gusztávné ült, mellette jobbról gr. Apponyi Albert, balról gr. Bethlen Gábor foglalt helyet. — A harmadik fogás után felemelkedett a szíves házi gazda dr. Groisz Gusztáv és szellemes felköszöntőben éltette gr. Apponyi Albertet, a nemzeti párt hatalmas vezérét. Gróf Apponyi Albert a töle megszokott ékezlőlással a ház urát és kedves nejét éltette gyönyörű hasonlatokban gazdag beszédében. Az Emke elnöke Bethlen Gábor gr. Bartha Miklósa írtott poharat. Beöthy Ákos dr. Concha Győzőre, mint a jogtudományok kiváló művelőjére mondott felköszöntőt.

A negyvennyolcas párt kolozsvári elnöke Benel Ferencz kiváló ügyvédre dr. Concha Győző emelt poharat. Ezután a régi idők egy tisztes és nemes alakja, Pekri Sándor kiskitűllő megyei nagybirtokos vissza emlékezve a nagy napokra, gróf Apponyi Albertet éltette, Szentkirályi Kálmán orsz. gyűlési képviselő a nemzeti párt erdélyrészi előharcosait: Miksa Imrét és gr. Bethlen Gergelyt éltette. Végül Szabó Samu tanár mondott nagyszabású felköszöntőt, mely után a díszes társaság visszavonult fekete kávéra s a legkedvesebb emlékekkel vett bucsút a szeretetre méltó házasszonytól és a nemzeti párt kolozsvári kiváló vezérétől.

— **Az Emke vendégei.** Ma délelőtt gr. Apponyi Albert Beöthy Ákos társaságában látogatást tett az Emkénél. Az előkelő vendégeket Sándor József az Emke főtitkára fogadta és adott kérdezősködéseikre felvilágosítást.

— **Elvbarátainkhoz.** Gróf Apponyi Albert ma este a 10 órai gyors vonattal utazik vissza Budapestre. Kérjük tisztelt elvtársainkat, szíveskedjenek mentől nagyobb számban megjelenni az indóháznál, hogy tiszteletünket kifejezhessük ez által is, a nagy államférfi iránt.

— **A tegnapi bankett,** amely Nagy Gábor központi vendéglőjének termében rendeztetett, a szó igaz értelmében kitűnő volt. Az ételek izletes volta, a bor kitűnő minősége nemcsak a vidékieket, hanem a kolozsáriakat is kellemesen lepte meg. Szükségének tartjuk, hogy Nagy Gábor konyhája iránt ezt a legnagyobb elismeréssel feljegyezzük.

— **A színház heti műsora.** Hétfőn »Örök törvény«, Csiky Gergely színműve K. Gerő Lina és E. Kovács Gyulával. Kedden: »Csák végnappjai« Madách Imre drámai költeménye E. Kovács Gyulával. Főszereplők Szentgyörgyi, Ivánfi, Szerényi Gizella. Szerden: »A tudomány egyetemi kör hangversenye.« Rendkívüli beletársulátnak. — Csütörtökön; »Madarász« ötödik és a cim-

szerében Hadayval. Pénteken: »Faáse« opera, Schiff Etel a m. kir. operaház volt tagja mint vendég. Szombaton és Vasárnap; »Forgács lányok« Makróczy János új népdramája először.

— **A kolozsvári m. kir. Ferencz-József tud. egyetemi orvostanhallgatók önképző és segélyező egyesülete** saját helyiségében f. hó 16-án d. u. 6 órakor tartja az évi II. r. közgyűlést, melyre a tagok ezenel meghívattak. Azon esetben, ha a tagok kellő számmal nem jelennek meg, úgy a közgyűlés f. hó 17. d. u. 6 órakor ugyanott tekintet nélkül a tagok számára meg fog tartatni. Tárgysorozat, 1. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 2. Titkár jelentése a lefolyt felőlről. 3. Indítványok. Kolozsvárt 1891. Decz. 12. Dr. Széles Dénes s. e. elnök Wertheim Károly s. e. titkár.

— **Szerenád.** Benigné Sámuel polgártársunkat, a polgári dalegylet szombaton este, abból az alkalomból, hogy az elnökséget újra elfogadta, szerenáddal tisztelte meg. Az ének darabok, melyeket az új karnagy, Iszlai Gábor vezetése alatt adtak elő, mind sikerültek.

— **Máriaffy Dávid** cs. és kir. kamarás nekünk kijelentette, hogy vármegyénkben sehol képviselő jelöltséget el nem fogad.

— **Estély az akadémiában.** A kolozsvári kereskedelmi Akadémia bennlakó növendékei tegnap este sikerült estélyt rendeztek szép számú közönség jelenlétében. Az estélyt a zenekar nyitotta meg. Az isten hozott! indulóval, melyet »Nepjal« indulóval pótlottak meg. Nem s Gyula »A honvéd özege« című versét szavalta el nagy tetszés köz. Bükkel Gyula zongorán eljátszta »La taverne« című műveit igen ügyesen. Ezután Farkas Sándornak »Az első vizit« című vígj. monológiát adta elő Kenyeres Bálint sok humorral. Goba Mórítz a »Balaton háborgása« cz. verset szavalta el tetszés mellett. Utána Hangai Oktáv »A fogadás« című komikus versét adta elő Lavenitz Viktor ügyesen utánozva a székely szójárást. A zsidó nő operából egy részletet játszott el. Tauray A. hegedűn Neumann Emil zongora kísérete mellett. Weiszhaus I. »Czók« című verset szavalta. Végül a Dalkör énekelte igen szépen és hatással. A hangverseny táncz követte, melyben mintegy 20 pár vett részt. A szép sikerű estély éjfélt után ért véget.

— **Ötven forintos alapítványok.** A kolozsvári »Rongyos egyet« közgyűlése a következő határozatot mondta ki. Hajlandó a »Rongyos Egyet« minden legalább 50 ftot, vagy ezt meghaladó összeget kifejezett kívánság mint állandó alapítványt kezelni s annak csak kamatait használja fel.

— **Petőfi, Tompa, Abonyi.** Nehogy azt tessenek gondolni, hogy a háromiról akarunk írni. Peterschl, Stumpf, és Rosenzweig urak azok a kik a legutolsó hír közlőny szerint ötven krajczárért ily jó nevekhez jutottak. Egyébiránt hogy a történelem is képviselve legyen. Konitska ur nevét Kövályra változtatta.

— **Pap Farkas** décsi tsvzéki bíró az aradi k. tsvzékhöz áthelyeztetett.

— **Eltiltott könyv** a vallás és közoktatási miniszter a mai hivatalos lap szerint egy Berlinben kiadott földrajzi a hazai iskolákból kitiltott.

— **Az okserű** méhészet gyakorlása és terjesztése tárgyában a kultusz miniszter a tanfelügyelőkhoz körrendeletet intézett.

— **Az influenza Olaszországban.** Mint egy pétérvári sürgöny jelenti ötvenezer influenzás beteg van Pétervárott.

IRODALOM.

Kis Almanach. A magyar ifjúsági irodalomban egészen új jelenség a »Kis Almanach.« A legelőkelőbb és részben az ifjúságig eddig nem dolgozó magyar írók eredeti meséi és elbeszélései vannak benne. Huszkivalló magyar írótl, husz igazán a gyermekek számára, de műfogaddal írt, részben ilusztrált munkák ezek, alkalmak arra, hogy 7-től egészen az 13-ik életévig gyönyörködtessek a magyar ifjúságot. A könyv kiállításá fényes, 12 és fél íven 4 szépen nyomott, színes képpel ellátott, valóságos díszmunka. Színes vászonkötésben 1 forint. Színes, aranyozott táblával ajándékkiadás: 1 forint 50 krajczár. Ez olcsósága dacára a legalkalmasabb karácsonyi ajándék. A Kis Almanachot Bródy Sándor szerkesztette és Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) udvari könyvkereskedése adta ki.

*

Busch-Cziklay gyermek-könyve. A szentírás és az iskolakönyvek után talán nincs elterjedtebb könyv Németországban, mint az egy személyben világhírű humorista és tollrajzoló, Busch Vilmos »Maxund Moritz« és »Hans Hucklebein« című képes gyermekkönyvei. Az előbbi 35, az utóbbi 20 kiadást ért meg és minden kiadásban 40—50,000 példányt bámulatos gyorsasággal és mohósággal kapkodott szét Németország apraja és nagyja. Egy-egy díszesen kötött kötet 1 ft 80 kr. s minden könyvkereskedésben kaphatók.

Felelős szerkesztő:

BÁRTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Hirdetmény.

Háromszékmegye Kilyén községében, hol vasuti állomás van, egy Curiális

belső telek,

a hozzátartozó 31 katasztrális hold szénafü és szántó, legelő és erdőrésszel egyetemben 6 egymásután következő évre

1892. évi április hó 24-től kezdve

haszonbérbe kiadó, ese leg jó feltételek mellett örökáron is eladó.

Értekezhetni lehet írásban vagy szóval a tulajdonosnál Sopronban (Uj-utca 25. szám alatt).

A Curiálisban van uri-lak, kőház, faház, 24 lóra istálló, 2 csűr bornából, zindelylyel kocsi-szin, sütő és egy hold gyümölcsös és veteményes kert, mind kitűnő jó állapotban.

Sopron, 1891. deczember hó 12-én.

MOLNÁR BALÁZS,
birtok-tulajdonos.

1088. (1-3)

KISS ERNŐ

VASKEKESKEDŐ,

KOLOZSVÁRTT (Főter.)

Ajánlja a legdúsabban berendezett nagy raktárát:

Lüttichi vadász-fegyverek és eszközök,

Korcsolya különlegességek,

Berndorfi alpacca, China-ezüst, nickl és bronz diszmu-árak,

Villanyos vezetéki berendezések, vasbutorok, tűzmentes pénzszekevények, Friedlandi szabályozható kőszén-kályhák,

(Petrozsényi) Szalon kőszén stb.

s mindennemű gazdasági, konyha- és háztartási cikkekben. 1068. (7-30)

Ártalmas anyagoktól teljesen ment és vegytiszta folyékony szénsavval készült

SZIK (SZODA) VIZ
VALENTINI gyógyszerész

szikviz-gyárából,

Kolozsvártt, külmönostor-utca.

A szikviznek ezen legújabb gyártási módja az ipar terén a legfontosabb vívmányok egyikének tekinthető, minthogy csak ez a gyártási mód nyújt kellő biztosítékot a n. é. fogyasztó közönségnek egy minden tekintetben kifogástalan, vegytiszta, minden idegen káros anyagtól ment Szikvizet élvezni.

E kitűnő és legszénsav dús savanyúviz a bort mindenkor csak javítja, az emésztést nagyban elősegíti, gyomor- és bélhurutoknál, undor, hányinger vagy hányás ellen, nemkülönben lázas állapotoknál fellépő szomjúság csillapítására orvosilag rendeltetik.

Vegyileg megvizsgáltatt a helybeli kir. vegyiskisérleti állomáson, nemkülönben a helyi m. kir. tud. egyetem orvos-vegytani intézetben és mindkét helyen Szikvizem minden tekintetben kifogástalannak találtatott.

6000 üveg áll a n. érd. közönség rendelkezésére és kíváncsiak házhoz is szállítatik.

Kapható minden helybeli gyógyszerárban, czukrászában, kávéházban, vendéglőben, fűszer-, csomage- és borüzletekben. 948. (17-20)

Frank-Kiss János Fiai

Kolozsvártt, Főter 33.

Ajánlják dusan fölszerelt üveg, porcellán, lámpa üzletüket legnagyobb választék, legolcsóbb árak mellett

Karácsonyi ajándékok

bevásárlására.

Francia mozgó és beszélő babák 80 krtól feljebb.

Karácsonyfa-díszek a legnagyobb és legszebb kivitelben.

Üzletünkben külön elhelyezett

Bazárunkban

kiárúsítunk raktár túltömöttség folytán tetemes engedmény mellett

üveg- és porcellán-tárgyakat.

Porcellán táányérok, palaczkok és poharak 3 krtól feljebb.

Igen cinos theás, kávé és moccás-készletek

3 krtól kezdve stb. stb. 1066. (5-8)

Ovadékképes

gazdatiszt

kerestetik

egy 700 holdnyi tagosított birtok önálló kezelésére.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Förder Sándor Brassóban,

(Rezső körút 13. sz.)

1085. (2-3)

Házmester

kerestetik

Belmonostor-utca 8. sz. házhoz.

Megbízható ajánlatokkal bíró egyének folyamodhatnak személyesen vagy levélben:

GRÓF MIKES MIKLÓSHOZ

Torda-Szent-Lászlón.

1086. (2-3)

POSZLER GYULA

Kolozsvártt, belhid-utca 3 sz.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelőleg átalakított

női- és férfi divat-üzletét.

Nagy választékban kaphatók:

Női ruhakelmék, sima és mintázott finom fekete szövetek, francia és volapük barchettek, Stefania flánelok, Cássánok, női posztók, Posztó és Himalája nagykendők, Gyerek- és női felsők, Chifonok, Vászna, Szőttek, fehér és színes férfi ingek, Gallérok, Mangett és nyakkendők, Női cipők, Miederek, Gyerek Tricot köntösök, mindennemű szabó-kellékek, bélésművek és rövidárak stb.

Férfi ruhára való gyapjukelmék leszállított áron!

Jó szabóval rendelkezvén, egész rend ruhák előállítását is felelősség mellett legolcsóbban elvállalom; ugyintén női ruhák egészbeni elkészítését a legújabb divat szerint rendkívül jutányos áron eszközölöm.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását tisztelettel kérve

983. (14-x)

a fennebbi.

Hatóságilag engedélyezett

NAGY

VEGELADÁS

Kolozsvártt, főter 13. szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására juttatni, hogy társas cégünk megszűntetése végett

„Hatósági engedéllyel”

általános nagy

VEGELADÁST

rendezünk.

A jelenleg NŐI DIVAT-RAKTÁRUNKBAN levő összes árukat — készpénz fizetés mellett — feltűnő olcsón árusítjuk el; úgy, hogy bárki szükségletét női divat-cikkekben eddig nem létezett olcsó árakban szerezheti be.

Raktárunkban található mindennemű színes és fekete női ruha-kelmék, díszítések, selyem, bársony és plüsch kelmék, vászna, asztalnéművek, schifonok, Creton, batiz, szaten és parchentek, mindennemű kendők, csipkék, szalagok, miederek, paplan, függöny, szőnyeg, esőtartó, bélésművek, rövid-árak és számtalan itt elő nem sorolt cikkek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

1062. (5-x)

POTÓCKY és DÁNIEL.

Szabott ár!

Francia mosó barchettek, flánelok, vászna, Chifon, asztalnéművek és nagykendők

NAGY RAKTÁR.

946. (19-x)

Karácsonyi és Ujévi ünnepekre

NAGY ELADÁS!

Előre haladt idény és tulhalmozott raktárom miatt eladok

mától kezdve

női Radköpeny, Capp (mántlet) és Jaquettket, gyapju, hárász és genilla nagy kendők, flánel, Kacán és gyapju téli ruhakelméket

tetemesen a rendes áron alól.

NŐI RUHA és ÖLTÖNYÖK elkészítését a legutolsó divat szerint elvállalom. Vidéki megrendelésnél egy jól álló derék és alj előmérete beküldése elégséges. Ezen osztály vezetésére előnyösen ismert, MERZA GERŐ volt kereskedő urat nyertem meg. — Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

Tisztelettel GÁMENTZY JÁNOS, főter, gr. Teleki-ház.

LINCZEG-UTCZA 2. SZ. HÁZAM ELADÓ.